

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

CONGRÉS

LO DISCURS DEL Dr. ROBERT

La gent de totes opinions y de totes procedencies elogia 'l brillantissim discurs, considerantlo com un moment parlamentari mes paregut al d' unes Cambres ingleses que al d' un Congrés espanyol, ahont los homes politichs hi llansen sempre la bassura del carrer.

En la impossibilitat de publicarlo tot, insertém l' extracte de la magistral oració parlamentaria de tan eximi patrici.

Es com segueix:

«Se suspén la discussió dels presupostos, y segueix el debat catalanista.

Segueix en l' us de la paraula el doctor Robert.

Comensa protestant de la paraula «mansturbació» que 'l senyor Roig y Bergadá va emplear pera calificar al catalanisme.

Roig y Bergadá:—Es la única apropiada que vaig trobar al diccionari.

Segueix el doctor Robert extranyant-se de l' actitud del senyor Roig, que un dia va defensar al seu costat idees comuns á las que defensen els diputats catalanistas.

Declara que 'l catalisme com á moviment social, segueix el seu camí deslli-gat de tota mena de vincles politichs, perquè pels catalanistas la política tal com s' ha entés fin avuy, no significa res.

S' extén en atinadas consideracions pera justificar que 'ls elements que representa son regionalistas y essent regionalistas, son catalanistas, es á dir que son particularistas del regionalisme, perquè el catalanisme no es altra cosa que el regionalisme aplicat á Catalunya.

Per lo tant, diu, no es certa la diferencia que establia el senyor Roig, entre regionalistas y catalanistas, Insisteix en que el catalanisme es el regionalisme aplicat á Catalunya.

Protesta del calificatiu de regionalistas exclusivistas, que va atribuir als amichs del orador el senyor Roig y Bergadá.

Nosaltres, afegeix, defensem el regionalisme pera totas las regions.

No preteném tornar als temps gloriosos de la confederació catalana-aragonesa; per alguna cosa passa el temps y evolucionan las ideas.

Tot moviment social necessita una gran preparació, necessita la evolució que fa que ab el temps vagin modificantse las ideas; per lo tant no n' hi ha prou de vegadas ni ab tretze, ni setze anys. Hi ha moviments socials que necessitan centenars d' anys.

Nega que 'l catalanisme tingui els seus orogens en l' any 1885, quan els catalanistas varen dirigir el missatge á don Alfons XII. En aquella época, era ministre en Romero Robledo; no veig per lo tant el motiu de la sorpresa qu' ara li causa el nostre programa.

Romero Robledo:—En aquella época no vaig veure res d' aixó.

Robert:—El catalanisme arranca de temps molt més antich.

El catalanisme era defensat molt abans per molts escriptors en els seus llibres y per els poetes en els Jochs Florals.

Els orogens del catalanisme cal suposarlos en aquell régim confederat de Catalunya que va subsistir cinchcents anys.

Arrenca el catalanisme dels nostres antepassats.

Pera demostrar aquesta afirmació fa l' orador una excursió històrica per els temps passats de Catalunya,

Diu el doctor Robert que va á parlar clar.

Es evident, afegeix, que tot lo que 's concedeixi al regionalisme, significa una disgregació de la sobirania del Estat únich. Ara, lo que cal es saber fins á quin punt volem nosaltres que 'l Govern se despulli de la seva sobirania. (Grans rumors).

Senyors Diputats:—Per lo menos tenu el dever d' escoltarnos.

(En Moret diu que els rumors han sigut motivats per-la gravetat del assumpto que 's discuteix).

En Robert continúa dient que va á

exposar lo que son las Bases de Manresa.

En aquestas Bases, diu, hi há una part que considerém com á fonamental, com á condició *sine qua non*. Hi ha una altra part que considerém accidental, que pot modificarse.

Aixís, donchs, nosaltres acceptém y sostenim las Bases de Manresa en la seva essencia.

Declara que va á satisfer la curiositat den Romero Robledo, de qui diu que no li pot ser aplicat pitjor suplici que 'l de dirli que ha de renunciar per sempre á ser Diputat. (Riallas).

Analisa las Bases de Manresa, fixant-se especialment en las atribucions que concedeixen al Poder Central. Aquestas atribucions son las referents al exercit, marina, instrucció militar, facultat de declarar la guerra, la de fer tractats de comers, aduanas, etc.

«Es aixó, diu, un perill?»

Declara que també son essencials pera els catalanistas las Bases que 's refereixen al Poder regional, y molt especialment la que declara que Catalunya es soberana del seu govern interior, el qual donará las sevas lleys orgánicas, encunyarà moneda, restablirà oficialment el seu idioma, etc., etc.

També considera essencial la Base séptima referent á las Corts Catalanas, elegidas per classes socials, quin sistema creu que no es pera res contrari á la democracia.

Rebutja l' afirmació den Reig y Bergadá de que la rassa llatina no sia apte per la federació y no creu que entre els llatins quedí Espanya postergada en aquest ordre d' ideas.

Pel contrari, diu que á Espanya hi veu condicions á propòsit pera tota organització política.

No 'ns entreguém—diu—á la desesperació. Si fos veritat qu' Espanya no té aptituds pera una nova organització política en el sentit que nosaltres patrociném, Espanya seria un país mort.

Recorda altra vegada la Confederació catalana-aragonesa.

El senyor Roig y Bergadá:—No era cap federació.

El doctor Robert:—Era molt més.

Embesteix la qüestió religiosa.

Declara que 'ls catalanistas no han promogut aquesta qüestió.

La qüestió religiosa existeix y depén de la major ó menor tolerancia que 's dongui á las ideas. A Catalunya la tolerancia ha sigut sempre molt gran. Pera demostrarho recorda lo que passava quan va establirse la Inquisició á Catalunya.

La Inquisició catalanista—diu—acceptava la proba, mentres que la castellana no.

Afirma que tampoch va estar encerrat el senyor Roig y Bergadá al comparar la Barcelona del sigle XIII ab la Barcelona actual. No en vá—diu—passan els sigles. Totas las poblacions han guanyat ab el transcurs del temps y 'ls avensos de la civilisació. Però no es obra del régim, sino que han prosperat fins á pesar del régim.

Insisteix en aquet punt, y pregunta á la Cambra si l' estat actual de Barcelona se deu als beneficis del régim imperant.

(Varias veus:— Si, si.)

El doctor Robert:—¿Al régim ó á la vitalitat del poble catalá?

(Veus:—A las duas cosas.)

Segueix el doctor Robert llegin estadísticas sobre lo que paga Barcelona y lo que paga Madrid.

(La lectura produeix rumors en diferents indrets de la Cambra.)

El senyor Aguilera demana al doctor Robert que llegeixi quant paga Barcelona com á capitalitat, pero comparantlo ab lo que paga Madrid.

El senyor Canyellas, interrompent:— ¡Doneunos la Cort!

Segueix el doctor Robert dient qu' ab rumors y interrupcions no s' aclareix la qüestió.

Analisa la constitució de diferents Estats d' Europa, preconisant el régim d' Inglaterra, d' Alemania y d' Austria-Hungria, que no es uniformista, com á Espanya, sino que 's fonamenta en la varietat encarnada en la naturalesa.

Aixó—diu—es lo que nosaltres demaném. Que 's cambii aquet régim uniformista y que 's dongui satisfacció á las nostras aspiracions alentant las energias regionals.

Si ho feu aixís, el catalanisme no será cap perill; pel contrari, será un benefici pera la patria.

Recorda que Catalunya ha demostrat moltes vegadas estar al costat de Espanya y ser la seva salvació.

Acaba cridant la atenció sobre 'ls perills que poden crearse pera Espanya si 's desatenen las actuals reivindicacions de Catalunya y de las demés regions.

El senyor Romero Robledo diu que Catalunya no es el catalanisme.

IMPRESIO

El discurs del doctor Robert no podía ser més terminant. Ha mantingut en tota la seva absoluta integritat el credo catalanista, ab la completa autonomia política y administrativa.

Ha analisat una per una las Bases de

Manresa, acceptantlas totes, excepte en alguna part d'aquelles que podrien ser modificades en punts que no afecten al dogma fonamental del catalanisme.

L'efecte qu' en la Cambra ha produït el discurs del doctor Robert ha sigut del tot desagradable. Tothom qualificava el discurs de separatista.

Fins hi havia qui censurava que 'l Govern no li hagués posat un correctiu.

La Cambra ha escoltat al doctor Robert ab consideració, de la que alguns se manifestaven després penedit.

El «Præco Latinus»

Hem rebut la importantíssima revista d'aquest nom, de Filadèlfia, escrita tota en llatí, y corresponent al mes de Septembre. No cal dir qu' ns horrem de debó en establirhi'l cambi; per quin motiu, donem les més expressives mercès a la Direcció, que tanta bonavolença ens ha tingut.

L'objectiu del *Præco*, es esbandir la llengua llatina per tot el mon, y revifar-la, lo més possible, a son antich esplendor en les nacions novollatines, pera que torni a ésser la parla comuna en les relacions internacionals dels pobles civilisats.

El llatí de sos escrits, es elegant y assequible a tot serho a les persones un poch ensinestrades en estudis llenguístichs d'aquesta mena. Apart dels articles científichs y literaris, hi ha una sèrie de «col·loquium» de lo més avinent pera apèndre la vera construcció de la llengua del Sací, sens gran treball y ab molt d'amentatge per lo pràctich. Aixís es que la encomanám de veres als senyors sacerdots y seminaristas: ningú més bé que ells pot aprofitarsen.

Si 's volen informacions pera la subscripció, que es de franchs 8'25 al any, nosaltres les donarem ab moltíssim de gust; puix tenim ferm empenyo en que, la finalitat del *Præco*, cada dia tinga més cooperadors; donchs, com diu ell mateix, la llengua llatina es un fermísim lligam pera serrar la fé y la unitat de la Església Romana: *tolle unum ruet alterum*. Lo qual, si be glosantho, está molt conforme ab lo que hem dit diferents vegades en les pàgines d'aquest mateix periódich; la llengua d'un poble es el nús més estret pera acoblar y guardar ses tradicions: trencat el nús desfet el poble. Per xò cal vindicarla.

Tambe 'ns congratulem de que la esmentada Revista y número (que es el darrer dels dotze de que 's compon el volum que forman cada any y comensá pel Octubre) endressi mostres d'afecte pera nosaltres, els catalans, comptantnos en el nombre dels admiradors més simpatichs a la seva obra de llatinisació. El párraf a que 'ns referim diu aixís: «Inter hos novíssimos amicos numeramus Germanos, Hungaros et Catalanos. Clerus in Gallia, Italia, Hispania et Lusitania adhuc soppore sæculari oppressus est; Mexicani, Austro-Americani, Canadani, Batavici, Belgici iam plus-minusve vigilantes; Svecia et Dania respectu rei latinæ, uti et Angliæ et Hiberniæ, mortuæ sunt». Val á dir qu' això es descrit després de relatar els mòvils y propòsits que per espay de set anys han animat la publica-

ció d'aquesta Revista, y que, al parlar del avenç que cada dia va prenent per tot arreu, senyala a nosaltres com dels més adictes a sa obra; lo qual, potser alguns ho estranyarán pel poch conegut ó gens que tenian el *Præco*; més no es aixís, perquè en algunes Diòcessis de Catalunya hi ha molts y verdaders entusiastas, entre 'ls que mereix menció, per ésser el cap de brot, l'erudit y docte llatí doctor D. Joséph Pou, professor de llatí en el Seminari de Gerona.

Procurarem, donchs, correspondre ab les nostres escadusseres forces a la deferencia que ab tanta voluntat ha tingut el *Præco*, procurant la seva propagació, que voldriam fos un fet entre l'element clerical d'ací Tortosa, pera nosaltres els tortosins, no siam els tardans y apatichs a la cultura sempre progressiva de Catalunya que cada jorn va essent més respectada pels pobles vius y d'energies.

Mil mercès al *Præco*, tot desitjanli forces anys de vida pera la defença dels seus nobilíssims ideals, y fins dels reivindicadors de Catalunya, com diferents vegades ja ho ha fet ab molt d'acert.

P. QUERALT.

Tortosa, Novembre de 1901.

DILEMA

En Lerroix, al contestar el discurs plé de lògica del Dr. Robert en les Corts del Estat espanyol, ab motiu del darrer debat catalanista, va dir, ab aquella *hidalguita castellana*, que aci Catalunya no hi ha més que dos partits: l'enemich d'Espanya, y l'amich.

Es clar qu' aquestes paraules dites en el sentit material foren una mentida de les fantes que há dit aquell capitost de la democràcia (?), perquè, justament en lloch del mon hi há més divisions y pensars polítichs que a Espanya, pró prenentles en altre sentit, nosaltres s' en fem solidaris, si: estem en lo mateix que diu Lerroix: a Catalunya, avuy, ja no hi ha més que amichs ó enemichs d'Espanya.

Y 'ns explicarem: amichs d'Espanya se ho diuen aquells qu' esperan la nòmina a fi de més com les ànimes al bé; aquells que per sos fins polítichs esplotan al poble, y a la esquena d'aquest, fa anys y anys que hi viuen y, ara, al sentir la sotragada que 'ls vol foragitar s' arripan al crit de *viva España*, com si volguessen dir: mori Catalunya; aquells que si no fos l'ensopiment y apatia del nostre poble ja faria temps que s' haurien mort de gana, com n' es exemple 'l mateix Lerroix; aquells, tambe, que essent fills de la terra, pró borts, s' han coaligat ab el *modus vivendi* d'aquella gent que no tenen cap ni cor pera governar un poble, y que per això n' han perdut tants; en fi, tots aquestos son els que cridan *viva España*.

Ara, els que cridan *mori*, deurán ésser tots aquells que treballan pera menjar el nostre pa de cada dia y que 's queixan perquè venen gents estranves a robarla; aquells que sentintse pléns de vida y energies no volen morir d'inercia y per xò mateix voldriam lliurar a Catalunya, que té forces vitals, d'

aqueixa taifa, qui al trevessar l'Ebre, diuen: «el pueblo catalan tiene plétora de vida y debemos sangrarlo»; aquells, per fi, que veyent el pervindre funest que s' espera al nostre poble si no 's desvetlla pera reclamar y exigir lo que es ben seu, y governarse a si mateix ab més seny y patriotisme que no ho han compres fins ara els oligarquichs, rodo arà costa avall de la miseria y de la ignominia com hi rodolan ja les regions mortes d'Espanya, que son les més filoxerades pel caciquisme y les que donan més contingent a la burocracia, treballan ab desinteressat patriotisme pera evitar la desfeta, deurán ésser, donchs, els enemichs d'Espanya.

¿Volia dir això, senyor Lerroix, quan al Congrés va fer la divisió dels partits de Catalunya? Si diu que sí; completament conformes. Si diu que nó: es un solemne embustero. Perquè, ¿qué vól dir alló de que 'ls catalanistas son els enemichs d'Espanya, quan precisament aquestos, son els defensors de Catalunya; y que 'ls republicans-llibertaris son els amichs d'Espanya, sent aixís, qu' aquestos son enemichs de Catalunya, com ho son de tot lo bó y sá?

Per sort, gracies a Deu, nosaltres, els catalanistas, som els qui cridem visca Espanya autònoma; y ells; els llibertaris-anarquistas, de 'n Lerroix, els qui cridan mori Catalunya, Espanya y tot lo existent.

¡Visca, donchs, Espanya autònoma!

¡Visca Espanya descentralisada!

Aquest es lo crit, Sr. Lerroix, que brolla de dins del cor de tots els bons catalans.

Lo crit de V. es un altre. Es... V. ja ho sab.

P. PENYAFORT.

Tortosa, Novembre 1901.

GARBELLADURES

Lo Compte de Romanones, després d'haverse posat un xich serio ha dit:

No puedo permitir que la Universidad de Barcelona sea un foco de catalanismo.

Nosaltres tambe fa temps que no voldriem ésser víctimes dels burócrates madrilenys y que voldriam acabar ab lo foc del centralismo.

Querer no es poder senyor Compte. De lo contrari V. no hauria arribat a ésser Ministre... nostre.

Hem llegit que tan prompte s' hagin aprobat eis presupostos s' obrirá una porta central en lo saló de sessions del Congrés ab l'objecte de preparar aquest pera la cerimonia de pendrer jurament al Rey quan aquest arribi a la major edat.

Al efecte 's tancarán les Corts y no 's tornarán a obrir fins que s' hagin de celebrar aquelles ceremonies.

¿No podria 'l Rey posar un candado a la porta del Congrés pera impedir que s' obrís may mes?

¿De que 'ns serveix la xarrameca del *safreig nacional*?

El País, de Madrid, diu qu' al últim resultarà que 'l Dr. Robert té d' espanyol tot lo que 'n tenia en Mac-Kinley.

Mac-Kinley sense l'apoyo d'en Morayta y 'l dels redactors d' *El País* no s' hauria atrevit a l'anexió de Filipines.

Créguiho, Mac-Kinley sempre havia demostrat gran afecte a la terra espanyola, però l'apoyo dels qu' en ella viuen li va fer demostrar tot lo contrari en benefici del seu país.

Hi ha gent que no se ahont tenen la vergonya y la memoria.

El Nuevo Regimen després de posar de relleu les disbauxes d'Espanya, alaba 'l moviment catalanista y acaba dihent:

¡Piénselo el Gobierno, y cambie de conducta.

No passi cuydado 'l popular diari federal de Madrid. Lo Govern abans de *cambiar de conducta* se deixarà aferrades les unges defensant la tallada (vulgo sistema).

Lo senyor Gasset tambe ha emitit la seva opinió en la qüestió del *separatismo*.

¡Ah!.....

A riure..... catalans... ¡Pobre Gasset!

Al senyor Rodriguez Mendez l' han felicitat los amichs seus; antichs companys del café Suis de Madrid.

Lo nou Rector de la Universitat de Barcelona está d' enhorabona.

Tots los de la *integritat de la patria* li envien felicitacions.

Fins los seus amichs de Barcelona lo conviden a la fonda.

Entré cafés y fondes....

A les penes.... gots de ví.

¡Viva la integridad!... ¡Viva Revérte!

Ab lo titol de *Pro patria publica* 'l *Diario de Tortosa* una protesta d'amor a Espanya. Pera ésser completa sols hi manca alló de: *Sagunto, Numancia, Covadonga y la patria de Pelayo*... ¡Pobre Pelayo si sortís del riñon de Asturias!

¿Que 'n faria d'aquestos Ministres amantes del trono que se sienta en las fragosidades de Covadonga?

¿Que 'n faria Pelayo, repetim, d'aquesta conloga de capitostos amantes de la Cruz y del Trono que sense cap rahó d'ordre economich pujen y baixen segons los vents que corren d'una *Electra* mes ó menos?

¡.....! pero ¿per ventura han llegit les Bases de Manresa tota aqueixa corrua de *anti-separatistas*?

Francaament, tot això ho sentim pels patrioters que després d'haver derrotat uns quans milions de duros... quan ha convingut defensar la *integritat de la patria* y fer quedar com calia el *pabellon* espanyol... s' en van a París y firmen lo pacte mes vergonyós que registra la historia.

Y apropòsit:

¿Qui es mes mal fill lo que roba a sa mare y la deixa a la miseria ó el fill que abans de consentir lo derrocament del *hogar* lluyta a brás partit ab aquells que volen deshonrarla?

Després d'això podem ben bé acabar ab les darreres paraules del ultim discurs de 'n Silvela: *Ya es hora que el Gobierno envíe a Catalunya funcionarios dignos y honrados*....

La propaganda catalanista senyor *Diario ¿Es locura ó santidad?*

Voldriem sapiguerho.

CANYA-VERDA.

Tortosa, Novembre de 1901.

NOTICIES

Al arribar á nostres mans l' extracte del monumental discurs del honorable catalanista Dr. Robert, li dirigirem lo telegrama que segueix:

Dr. D. Bartomeu Robert
Diputat, M. d'rid.

Los amichs de LA VEU DE TORTOSA, al felicitar al emi ent patri-ci, aplaudeixen son magistral discurs y l' admirable interpretació del programa catalanist.
—Mestre.

En les eleccions celebrades lo dimecres al Palau bisbal de Tortosa, lo Clero d' aquesta ciutat elegí Conseller pera l' administració del Seminari al il·lustrat Catedratic nostre distingit amich Reverent Mossen Josep Escuder.

Rebi nostra coral felicitació.

Durant els primers dies de la setmana se presentá 'l temps fret y crú, marcant lo termòmetre 2 y 3 graus sobre zero.

Lo dilluns se va adjudicar per subasta lo servey dels cotxes fúnebres y la construcció del segon tros d' alcantarrilla del carrer de Sant Roch.

Ahir acabá 'l plasso y prórroga del pago voluntari de la contribució territorial y industrial á nostra ciutat.

Entre 'ls varios castells que s' han de derrocar, per ordre del Govern, figura 'l de Tortosa.

Per l' Audiencia provincial s' ha deixat sens efecte 'l nomenament de Julje municipal, quin carrech venia desempenyant desde 'l mes d' Agost lo jove Advocat D. Lluís Bau y Vergés.

Aquesta anulació obeeix á la interpretació que vá donar lo senyor Bau en la causa del 16 d' Abril de 1899, deixant en llibertat als processats empresonats ab motiu d'aquells sangnants successos.

Los vehins de la barriada del Garrofé han fet entrega, á la Casa de Beneficencia de nostra ciutat, del pernil que 's va rifar durant les passades festes, quin numero premiat no ha trobat amo.

Además repartiren pastes y vins y un llong ret á cada hú dels pobres assilats.
¡Deu els hi premihi tan bona acció.

Felicitém á nostre volgut amich y company, lo distingit Melje d' Amposta, D. Ildefons Forcadell y á la seva distingida Sra. esposa D.ª Maria de la Concepció Bernis pel maixement de son primer fill, quina vida conservi deu molts anys.

Lo dilluns va nevar á Tarragona.

Victima de crudel malaltia ha mort nostre estimat amich y paysá D Ibo Gotós, Director que fou de les bandes de música de la Numancia y el Pelayo Sa mort ha ocasionat fonda pena á nostra ciutat, ahont tenia amichs que de cor el volian y ab entussiasme l' admiraven.

Rebi s' apreciable familia nostre mes sentit condol.—R. I. P.

Per mor de preparar els treballs de realisació del plan pel Diccioniari de nos ra llengua, abans d' ahir tenia qu' arribar á Barcelona nostre distingit amich l' ilustre Vicari general de Palma mossen Antoni Alcover Entre altres tasques prepara una conferencia á l' Agrupació escolar Ramon Llull, entitat que ha acullit 'l idea ab entusiasme y dalit, com demostrá en l' acoblament de forsas y elements distingits en la filologia que feu en la sessió passada.

No hi há pas dubte que donada la importancia de la idea capdalt portada á curs pel lletrat mallorquí, farán cap al acte de dita Agrupació els que s' interessan per la definitiva solventació d' aquest assumpto tan important.

Benvingut siga l' actiu filòlech y Deu fassi que trobi entre 'ls nostres lletrats tot l' apoyo que 's mereix.

Per encarrech d' una dama d' honor del Palau Reyal s' está brodant, á nostra ciutat, un cingul de la mateixa llargaria y amplaria que la *Santa Cinta* de Tortosa, pera enviarlo á S. A. la Princesa d' Asturias, abans de son deslliurament.

Ahir escomensaren los exercicis d' oposició pera obtindre la canongia vacant per defunció de Monsenyor Segarra. La disertació del Dr. Rius fou impugnada per son contrincant lo doctor Sales.

Lo dijous se desposá al altar de San Jordi de la ermita de N. Sra. del Roser, de Reus, nostre company de causa D. Joseph Ferré y Gendre, director de *Lo Somatent* ab la simpática Srta. D.ª Rosa Vallés y Hadía.

Els hi desitjém moltes felicitats.

Per excés d' original deixém de publicar una calfeuta poesia titulada *Als Fills del Maestrat*, la secció de *Notes bibliografiques* y un article de nostre estimat company de redacció en Jordi Jordá, contestant á la refutació que, baix lo titol de *Regionalismo*, publicá nostre volgut confrare local *La Libertad*.

Fem avinent á nostre volgut confrare *Lo Somatent*, de Reus, que 'n tot lo mes passat no hem rebut mes qu' un numero de tan estimat diari.

Ha mort á Madrid, després de llarga malaltia, lo Jefe del partit federal d' Espanya D. Francisco Pi y Margall, home honrat y consequent. (R. I. P.)

Lo dijous passat se representá en lo Teatro Principal y á benefici de la primera actriu D.ª Maria Coello, lo drama catalá en 3 actes *Batalla de Reynas*, y *Marinos en tierra*.

La Companyia *bregá* bastant pera sortir del pas; si bé la beneficiada y la senyora Galcerán foren aplaudidas, aixis com en alguna escena lo Sr. Valero.

Lo senyor Masip... fet un almogavar y... prou.

Lo Sr. Lleal, bastant be en la cayguda del segon acte.

Lo senyor Blanca se pot dir que se 'n va emportar lo publich.

La Sra. Coello fou obsequiada ab infinitat de presents.

Aquesta nit se representarà *D. Gonzalo ó l' orgull del gech*, y *Les Bodes de D. Carlos*.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diurne, 1er. de Desembre, Sant Eloy.—Dilluns, 2, Santa Bibiana.—Dimars, 3, Sant Francesch Xavier.—Dimecres, 4, Sant Pere Crisólech.—Dijous 5, Sant Sabas.—Divendres, 6, Sant Nicolau de Bari.—Dissapte, 7, Sant Ambrós.

Lo jorn de ton sant

Demá qu' es lo teu sant,

nineta hermosa,
nos llevarém mati
á primer hora.

A missa 'ls dos irém,
junt ab la colla,
de tots los companyons
d' aquí á la vora.

Per á lo temple anar
valtres minyonas,
vos empolaynaréu
ab ricas robas,
faldillas de color,
violat y rosa

y l' ajustat gipó
de seda bona:

y naltres lluhirém
robos vistosas,
més vistosas, que 'l sol
que los camps torra.

Quan de 'l temple sortim
tot fent forrolla,
á casa tornarém,
hont las sabrosas

viandas, trobarém

per menjar, promptes,
¡No dich si en lo dinar
tindrém tabola!

¡Hi haurá beyres en gran,
confits y glosas!

Després tots anirém
á ballar cocas.

La primera trauré
per moltes doblas
que n' hagi de donar;

y á tú ¡oh, ma hermosa!

jo te 'n faré present,

per dart' més prova
de la flama qu' en mí,
alenta folla.

Al so de 'l flaviol
y las tenoras

los dos nos juntarém
á la rodona.

Sardanas ballarém;
y quan las voltas
de 'l ball fassin tornar

las gallas rojas,
llavors jo te diré
paraulas dolsas,

més dolsas que la mel,
la mel de rosas.

Gosant tal benestar
jay! vindrá l' hora
de tornar los pollets

ab las suas llocas.

Lo sol ja fatigat,
anant á posta,

de la nit avisant
vinguda prompte,

fará que 'ns despedim
ab vén dolorosa,

amor juran 's de nou
cent y mil voltas.

Pere Castañer y Casasnovas.

BATXILLERIAS

UNA NOVA ASSEGURANSA

Las companyias d' assegurances están d' enhorabona, ja que se'ls presenta un nou rengló pera explotar, del que ben segur no'n deixarán de pendre nota. Se tracta d' una assegurança sobre la vida, feta á favor d' un gos per la seva mestressa, la qui ve á afegir un nou acte de generositat á la llarga llista dels que s' han registrat en pró de tan simpática especie animal... quan no ensenya las dents.

Mistress Willongh, que tales l' apellido de la senyora en qüestió, se proposa fer una campanya porque 'l seu exemple lingui imitadors entre 'ls propietaris de quissos y no parará fins á conseguir la implantació á Nort-América d' un refugi de gossos *impeditos y sin poderlo ganar*, per l' istil del que s' ha establert á Paris, del que varem parlar temps enrera.

Aquesta bona senyora té la residencia á Omaba (Nebraska), però passa pocas temporadas á l' esmentada població, donchs viatja per compte d' una casa de comers de Nova York, y com que la viatjanta viu sola—y no voldriam que seu ofengués el seu gos—quan ha d' abandonar el seu domicili no li queda més remey que confiar el Bob, que aixis s' anomena la bestiola, als cuydados dels vehins, que fins ara han complert la seva missió á satisfacció complerta de la mistress.

Peró com que lo que no 's paga ab diners se paga ab diuadas, mistress Willongh, en prova d' agraiment als seus vehins, s' ha fet assegurar la vida en favor d' ells, á condició de que segueixin cuydatse del Bob després de la mort de la seva mestressa.

L' agent d' Omaha ab qui mistress Wilongh ha contractat l' assegurança, ha confirmat l' autenticitat del fet, afegintli que aquet es el primer cas d' assegurança sobre la vida contractada en favor d' un gos.

UN BATXILLER.

PASSA - TEMPS

JEROGLIFICH

×

m1901er

XARADA RÁPIDA

La primera es animal; prima-tres en los rius; prima-dos en tot poble. Tot prelat espanyol.

INTRINGULIS

E E E U

Ab aquestas vocals y cinch consonants formar lo nom d' un carrer de Tortosa.

FRASE-FUGA DE VOCALS

Q.. d. r. b. d. ltr. .s v. st. x. .l m. tj
d. l c. rr. r. l. d. sp. ll. n

Les solucions al número próxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al jeroglifich comprimit: *Desengany*.

A la xarada rápida: *Capdevila*.

A la tarjeta: *Manel Duran y Bas*.

MANEL TOGA MUNT.

Tortosa, Novembre de 1901.

Imp. de E. Castore. San May. 31. Tortosa.

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' IVERN

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes, Parassols, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons, Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria, Acordeons, Objectes pera regalos y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESSES EN CARTÓ DE TOTES MIDES Y VENTALLS DE TOTES CLASSES. CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

DE

D. **Abdulic Rodriguez**

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

LA CHERTOLINA

XOCOLATE
Y
LLEGITIM
TURRO
DE
CHERTA

Joseph Ricart
CHERTA (Tarragona)

IMPRESMPTA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions; Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus; Estats; Rebutis; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc. Impresions ab tinta de copia.

CRONOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Religiosa;
Recordatoris y tota classe de treballs fantasia.

Especialitat ab impresions artístiques sobre satí, papé japonés y pergamí.

Vinyetes modernistes y characters gòtich del sigle xv

Varietat en clixés pera goigs y escapolaris.

Targetes visita desde una pesseta lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments; Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina. Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANYES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons, Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blas, 34. — Tortosa